

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

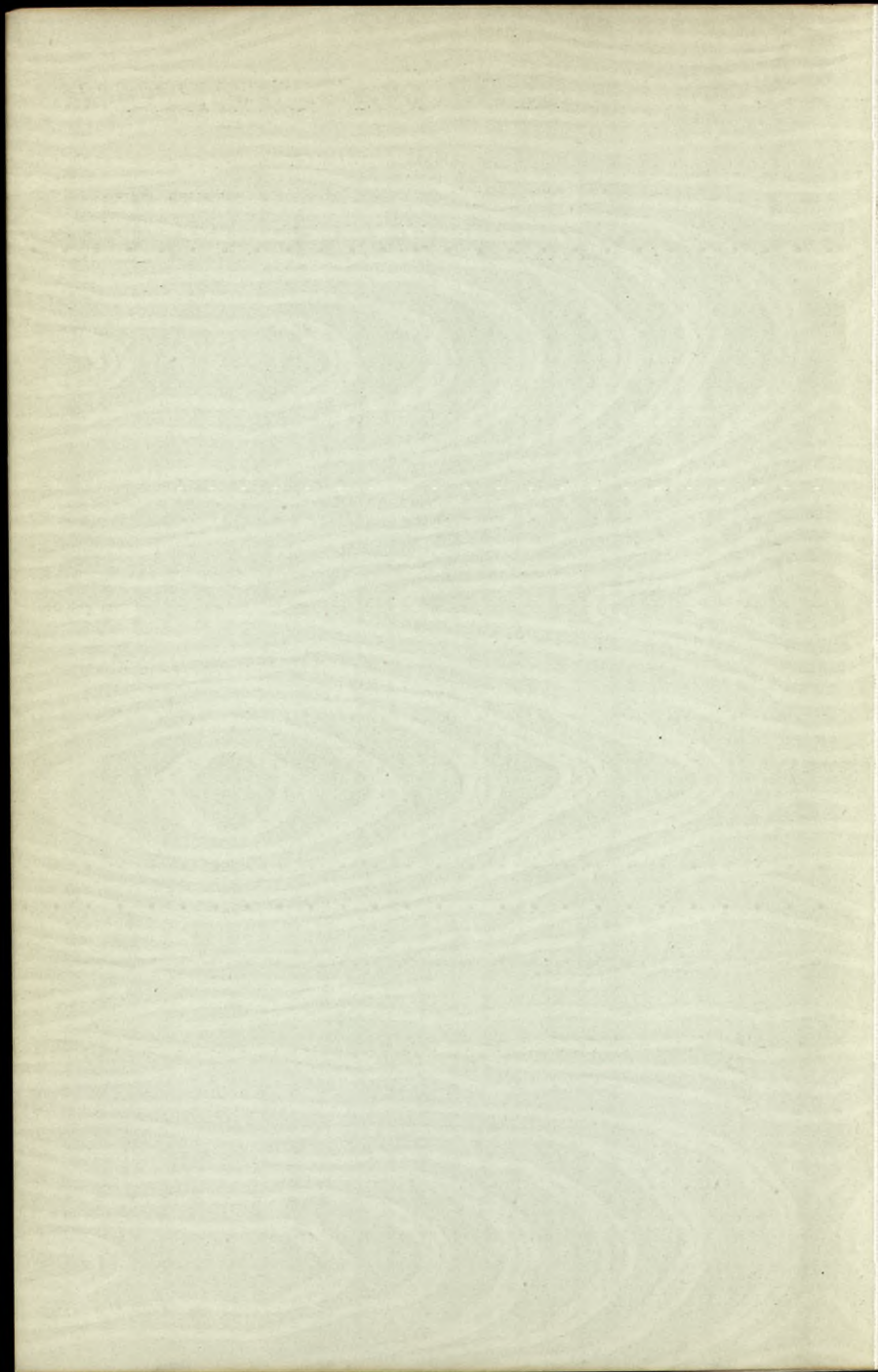
701

MAURITZ STERNER

DIKTER

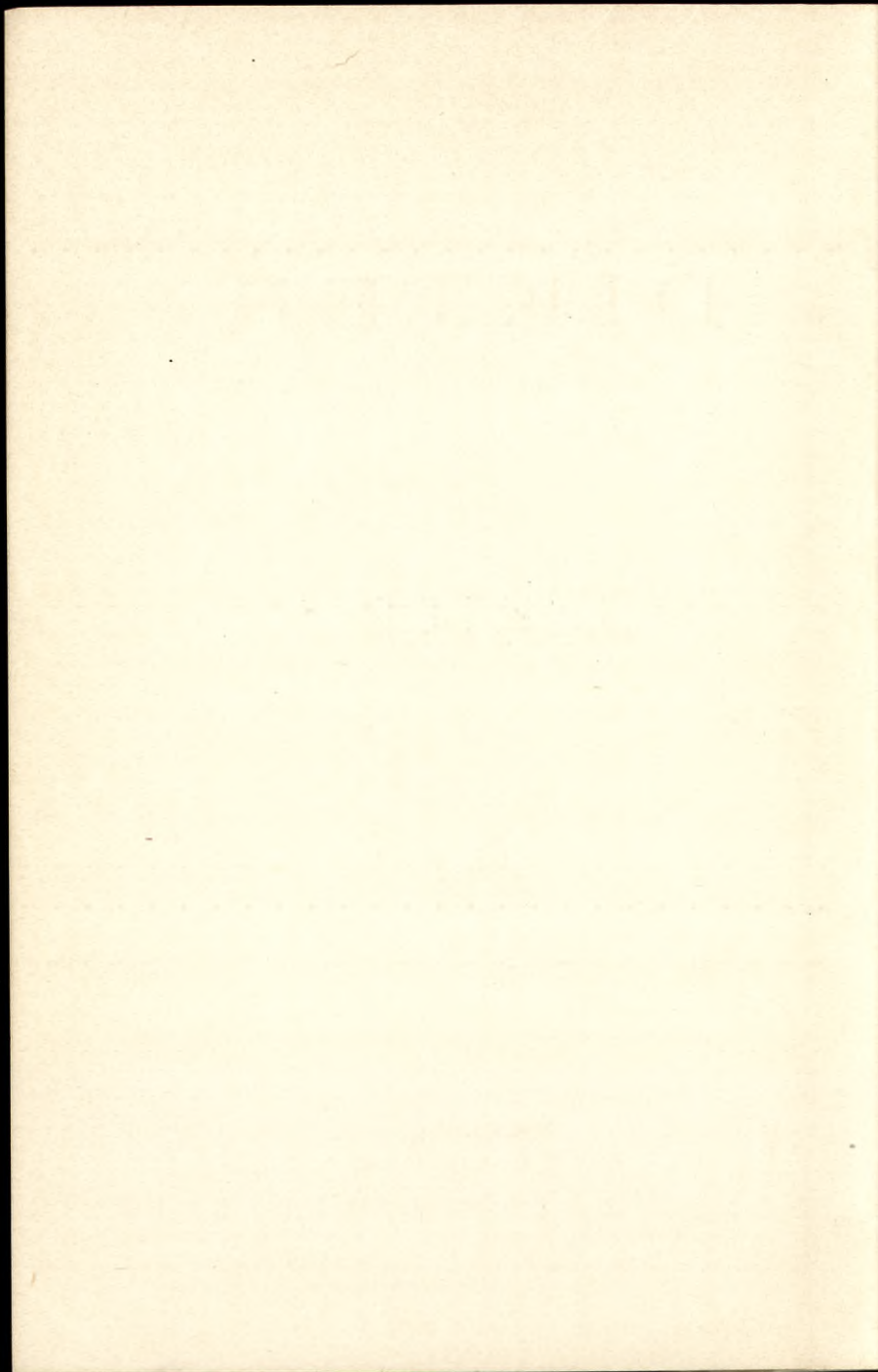
STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris 1: 75.

MAURITZ STERNER

DIKTER

DIKTER

AF

MAURITZ STERNER

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1900.

Nyårsbön.

Jag vet ej hvem min bön i natten gäller,
ej vet jag hvart min tysta tanke hinner,
men ett jag vet: att det i barmen sväller,
och att min själ af bönens längtan brinner.

Jag beder ej om det man efterfikar
i nervspänd kamp, som om det lifvet gällde;
jag ber om hjärtats guld åt arma likar,
om klippstark tro på ljusets gudavälde. —

Kom nya år med varm och solig lycka
till tusenden, som digna under kvalen!
Skänk fröjd åt bräcklig åldring vid sin krycka,
tänd hoppets ljus i dystra sjukhussalen!

T. Svanberg

Gif mod åt släktet, mod, som fibrer spänner
och eld i matta ögonglober tänder,
det mod, som tvekans halfhet icke känner,
det glada mod, som ödet bröstet vänder!

Stärk allas längtan till rättfärdigheten,
väck kunskapstörst och rena idealen!
Tänd hatets flamma emot vrångvisheten,
mot hyckleriet och de tomma skalen!

Kom gärna se'n med kvalens heta lågor,
gif gärna sorgens tunga dikt i läxa,
blott det blir klarare kring dunkla frågor,
blott jag får känna själens styrka växa!

Prins Sorg.

»Jag nämnes prins Sorg,
och min furstliga borg
är famnande vid såsom jordklotets yta.
Väl äro dess murar gamla och grå,
men ändock som klipporna fasta de stå,
medan sekler förgå,
och hur stormarne än kring dess tinnar må ryta.

Vasaller jag har,
och min skatt jag tar
af allt, som i lifvets former blef gjutet.
Skumt är i min borg, men man kommer ändå,
om fager och ung eller gammal och grå,
att i undangömd vrå
försona, hvad en gång mot Lagen vardt brutet.

På suckarnas bro,
från lycka och ro,
man går till min borg, och ej ljuffig är färden.
Och bugande svenner i tusendetal,
förklädda och pinande samvetskval,
i min riddaresal
sitt välkommen bjuda från världen och flärden.

Och min högtidssal
är kyligt sval,
ty förhoppning, som slocknat i människosinne,
och känsla, som stelnat i kyla och natt,
och ångestrop mängdt med förtviflans skratt,
och jublande drömmars jordade skatt —
allt, allt du skådar härinne.
Och tårar, som götos i värld så kall,
när glädjen var all,
de skimra härinne som klar kristall,
så rent som ett barndomens minne.

*

När natt faller på
och tindrande stjärnor på fästet gå,
då bjuda svennerna upp till dans,
och i stjärneskimmer och måneglans

det trådes en dans så yrande vild,
en plågans och kvalets och marternas bild:
de slitas och ryckas och trängas,
och kvalfulla skri med suckar mängas,
men ingen hvila och ingen rast
de ångestjäktade själarna finna,
af feberglöd deras ögon brinna.
Hvart svenne-kval klänger sig pinande fast,
när ångern strängarna rör på fiolen,
och först då natten förjagas af solen
är dansen slut,
och offren, som pinats, få andas ut —
och jag har fått min tribut.

*

Jag har dock uti min urgamla borg
ett litet kapell för den rena sorg,
den helgade smärta,
som föddes i älskande moders hjärta,
då den, som hon kär öfver alla höll,
i synden föll
och gäckande glömde hvar bön så öm,
som bads i vaka, som bads i dröm,
som bads med ord och med tårad blick
för älskling, som vilse gick.

Från orgeln klagande toner höras,
det ligger en vädjan i hvarje ackord,
en vädjan till den, hvars själ blef hård,
att låta sig åter till dygden föras.
Det skimrar därinne af sällsam glans,
den glansen en gång uti öga fanns
och lyste, då kärleken renast brann,
för den, som i mörker försvann.

*

Här hålles en mässa för hvarje själ,
som föddes fri, men dock vardt en träl
åt de mörkaste makter i världen.
Hvar hugstor dröm, som en dröm blott blef,
hvar dristig tanke, man sönder ref
med villorna, synden och flärden,
begråtes härinne utaf de få,
som, trogna sitt innersta väsen, gå
mot mål bortom tidens gränser.
Ej skönare glänser
på blad och strå
de droppar, som daggen
har stänkt därpå,
än de tårar af sorg, som skimra
i sanningsmartyrens ögonvrå.

Han gåfve med glädje sitt eget blod,
om hos de fege en gnista af mod
han kunde i barmen tända,
om i försagd och tviflande själ
han kunde slå hvarje fruktan ihjäl
och tvekan i dådlust vända.
Men ack, nu ser han med sorg i håg
hur snart hon stelnar, den känsløvåg,
som kommer från lifvets flöden.
Han ser idealens drömfagra ätt
förtrampas, förhånas på tusen sätt,
och därför han sörjer till döden.

*

Det snyftar så sakta, sakta —
och dock hvarje snyftning i själen skär
som låge all sorg, som jorden bär,
i den snyftningen sluten inne.
Det är en ungmö, en skär gestalt,
en gång hon drömde en dröm om allt
hvad ljufvast sig rört i en dödligs sinne.
Hon drömde om lycka så rik och varm,
om namnlös fröjd vid en annans barm,
vid hans, den starkes, som glad och ung
hon gjort till sitt hjärtas kung.

Och så kom döden, så tassande tyst,
och kysste den mun, hon så ofta kysst,
och han dog som för giftiga vindar
den friskaste planta i skogen dör.
Då blef det så svart, så svart, så svart,
och lifvet en ödslig öken vardt,
där hoppets jublande stämmor dogo
i snyftningar hän;
och hit hon kom, under dessa hvalf
jag sett hur hårdt hennes väsen skalf,
då minnen i kval genom själen drogo.»

*

Så talte prins Sorg
i sin furstliga borg,
och i natten jag kunde hans röst förnimma.
Och hans öga, ibland så flammande vildt,
blef vemodigt mildt
som en stjärnas ljussvaga strimma
i nattens ensliga timma.

Under minnenas bann.

Viken I makter, som hållen mig fången,
släppen ert tag kring min trötta själ!
Ej vill jag minnas tid som är gången,
ej vill jag vara det flyddas träl.
I ljusa minnen i älfvegestalt,
flån i mörker och natt!
Jag vill ej höra ert glada skratt,
det klingar så tomt,
så gäckande kallt
för en själ, som fann bitter galla i allt,
sedan tviflet grep honom fatt.

Och I kvalfyllda minnen, jag hatar er,
jag vill fram, jag vill upp,
men I dragen mig ner
till djup, där jag dvaldes för länge re'n,
där sol ej någonsin sken.

Där jag pinats och våndats mer än nog,
där min ande till blods sina vingar slog,
när förtviflans demoner höjde sitt skri,
att allt var förgäfves, allt hopp förbi
för ande, som ville bli fri.

O, kunde jag jorda det flydda i mullen
och sedan välta en sten på kullen,
så tung att ett endaste minne
ur grafven ej mer stode opp,
att rövva ur sorgslaget sinne
hvert gryende framtidshopp! . . .
Men ack, förgäfves, förgäfves
jag gömmer i grus, det som en gång flytt,
ty hur djup den grafven än gräfves,
stå skuggorna upp på nytt.
I dagens tankar de många sig in,
de lyda ej viljans bud,
och bland nattens drömmar de tränga sig in
som disharmoniska ljud.

Hvem skall lösa det bann, som fångslar mig
vid en värld, som ej mer är min?
Hvem skall döfva det kval, som ängslar mig?
Hvem skall räcka mig tröstens vin?

Du hoppets genius, hör mig,
ty kärlekens ropar jag fåfängt an,
till ljusare ängder för mig,
tänd låga, som en gång i själen brann!
Uti lifvets brännheta öken
gladt jag hälsar en hägring, blott framåt det bär,
må allt bakom mig svinna i töcken,
af det flydda jag intet begär!

Smärtans stilla haf.

Sakta glider min lefnads slup
hän öfver svarta djup.
Ingen yster bölja svallar
emot slupens för,
ingen munter stämman kallar,
intet tystnan stör.
Tyst som stjärnan skrider
genom rymdens djup,
öfver vågor glider
nu min lefnads slup.

Jag öfver relingen ser
emot det kolsvarta ner.
Jag ville skåda
den värld, som hvilar
inunder mig
i dödens stillhet.

Men ogenomträngligt
som framtiden själf
är djupet inunder mig.
Blott mina egna vemodssjuka drag
jag skådar speglade i vågen,
det gör mig sorgsnare i hågen,
och trött jag släpper årans tag.

Jag dröjer i vanmakt
på smärtans haf,
det dystert oändliga,
det bottenlösa,
där mången före mig,
smärtebedöfvad
och kraftberöfvad,
har gått i kvaf.

Sänd, o Gud, en lyckans vind
eller en motgångens!
Blekare skall ej bli min kind,
då vågorna rasa
och stormen tjuter.
I kampens fasa
jag mera njuter

än i den stillhet
af hämmad smärta,
som döfvar min kraft
och förtär mitt hjärta.

För mig till min längtans land,
det väna, anade,
eller tillbaka till det intet,
ur hvilket du mig danade,
ty här på smärtans stilla haf
är lugnet dödande.
Må vågorna komma,
om än så förödande,
och jag vill brottas
med hjärtat blödande,
och musklerna skola spännas,
och sorgerna glömmas
i kampens hetta . . .

Sakta glider min slup
hän öfver svarta djup.
Ingen yster bölja svallar
emot slupens för,
ingen munter stämman kallar,
intet tystnan stör.
Sakta glider min slup
hän öfver svarta djup.

Vid gränsen.

»**H**af tack för att ni kommit hit!
min dag är snart förrunnen,
och lifvets sista, matta glöd
är snart till aska brunnen.
Liksom en höstvinds dystra sus
jag dödens vingslag hör,
så låt mig tolka få i ord
mitt tack förrän jag dör!

Hur väl jag minns den glada stund
jag slöts i syskonringen,
där jag fick trogna vänner, jag,
som fordom ägde ingen;
förnedrad var jag, höljd af skam,
ett mål blott för förakt,
ett vrak, som redlöst drefs omkring
af lidelsernas makt.

Jag hade aldrig kärlek rönt,
ett ödets styfbarn vorden
jag snart bekantskap göra fick
med lidandet på jorden.
En moders smekning ej jag minns,
min far jag aldrig känt,
oäkta hade världen ju
uppå min panna bränt.

Jag »kom på socknen», såld jag blef
som själlöst djur man säljer,
när köparn på en marknadsplats
går kring och prutar, väljer.
Och hugg och slag och hårda ord
som hvardagskost jag fick,
men ej ett enda kärleksord,
ej någon vänlig blick.

Så frös hvar ädel känslas våg
till is i bittert sinne,
där hat mot lifvets tunga kors
ännu blott bodde inne.
Bör det förundra, att jag då
i rusets hvirfveldans
liksom en galning gaf mig hän
förutan hejd och sans?

Jag fick ju *glömma* för en stund
den verklighet, som gett mig
så mången, mången hårdhändt knuff
och alla som belett mig.
En rosenskimrad värld jag såg,
där jag var stark och fri...
fast nästa dag jag djupt begrät
mitt grymma slafveri.

Då kommo ni och talte ord,
som kärlek slöto inne,
och mildt liksom ett sommarregn
de föllo på mitt sinne.
Som vårsol smälter vinterns snö
och löser fjättrad våg,
så smälte edra varma ord
hvar drifva i min håg.

Ni blygdes ej att ta mig opp
i eder lilla skara,
fast världen skoningslöst mig dömt
att jämt föraktad vara,
den värld, som nazarenens ord
på läppar ständigt bär,
men kallt och liknöjdt går förbi,
då nöden hjälp begär.

Ni göto mod och lefnadslust
ånyo in i barmen,
och eder ömma, trogna vård
snart styrka gaf åt armen.
Mitt lif, så tomt och ödsligt nyss,
ett ökadt värde fick;
med tro uppå det godas makt
jag ut i världen gick.

När klandersjukan, fåvitsk klok,
ert goda namn förkättrar
och ler åt edert ädla nit
att slita lastens fjättrar,
o, minnens mig, som arm och svag
ur smutsen rycktes opp,
och gån framåt till segrar än
med nytändt framtidshopp! . . .

Ett tack för det ni kommit hit,
min dag är snart förrunnen,
och lifvets sista matta glöd
är snart till aska brunnen.
Ett tack för hvarje vänlig blick,
för hvarje hjärtligt ord,
för hvarje trofast handslag, tack!
Snart göms jag under jord . . .»

Han tystnade och sjönk så matt
mot bäddens kudde neder,
och sakta öfver fårad kind
en stilla frid sig breder . . .
Än några korta timmar blott
och hjärtat slår ej mer,
och själen har förklaring fått
på lefnadens myster.

Vi buro ut hans afskedsord
till systrar och till bröder,
vi bära ut dem än i dag,
hvarhelst den kärlek glöder,
som vill åt lastens bundna slaf,
åt lif i natt och grus,
ge nya krafters hjältemod,
ge hem och skydd och ljus.

Babelstorn.

Full af ungdomens glöd
det i ådrorna sjöd,
och du längtade ut till det dådfriska lif.
Och du drömde så ömt —
har den drömmen du glömt? —
om en härd och ett trofast och älskande vif.

Och du lade en grund,
uti hoppfull sekund,
till ett ståtligt palats med mång sirlig portal.
Och därinne hvad prakt,
som med bländande makt
skulle jaga på dörren de smygande kval!

Huru härligt det stod,
då med jublande mod
du begynte att bygga på grunden du lagt!
Ty ditt drömslott var ej
såsom andras, o nej,
du var större än andra i skapande makt!

Du gick glad till ditt värf,
och du sprängde så djärf
dina klippblock med lust ur det verkligas häll.
Under jubel och sång
ej du tänkte en gång
på den flyende dag och den skymmande kväll.

Men den flydde din vår,
och af dagar vardt år,
och du kände måhända med vemod ibland
hur din kraft flydde hän
såsom löfven från trän,
när de höstliga stormarna härja ett land.

Och du önskade då
kanske endast en vrå
i den enklaste hydda, där lyckan redt bo.

Kanske föll då en tår
öfver hänsvunna år,
ja kanhända gick tanken till grafvarnas ro.

Af din drömborg du såg
blott en stenhög, som låg
lik en hånets ruin, ty du drömde för stort.
Och din kraft var för svag,
och för kort var din dag,
och du dignade trött såsom tusenden gjort.

Existenskamp.

Ur trädgårdstjäppans luckra jord
hon sög sin närings safter,
och brokigt väfdes kalkens blad
af lifvets dolda krafter.
Af kärleksvarma händer fick
hon hvarje dag sin ans,
och skyddad emot stormens hot
hon log i solens glans.

Hon stod så doftande och skön,
en blomstervärldens ängel,
och blickade mot himlen opp
ifrån sin veka stängel.
Och älskad blef hon, hvarje dag
sitt lof hon höra fick,
då vårdarinnan, ung och täck,
förbi sin skyddsling gick.

Hon växte därute på öde hed,
och ärligt sin egen kamp hon stred
mot ogräsens täta skara.

När första gång hon mot dagen log
en hvinande vind öfver heden drog,
han sjöng om hotande nederlag
och lärde den späda från första dag,
att lifvet är kamp och fara.

Hon var ej vacker att skåda just,
men jag älskade henne för den dust,
hon stred för sin rätt att vara.

Ej ofta hon skänktes en vänlig blick,
från himmel och jord hon dock styrka fick
att uppåt sträfva i sommartid,
att tappert bestå i sin lilla strid
och trotsa hvar snärjande fara.

Oäkta.

Trenne år blott ha förflutit
se'n du bragtes hit till världen.
Aldrig modersömhet gjutit
solglans öfver lefnadsfärden.
Är det därför som ditt öga
blickar mörkt och kallt på alla,
fast du ännu anar föga
skammen som på dig skall falla?

Du är utan namn, du lille,
ej din faders namn du känner;
vore du ock född till snille,
bli ej du och världen vänner.
Skammens rodnad blott skall bränna
hetare den unga kinden,
sympati skall ingen känna,
när du böjs som rö för vinden.

Än du jollrar, än du stammar
dina unga, späda tankar,
där du i din trånga kammar
af och an på golfvet vankar.
Lek blott tyst, ty hon vid rocken,
kvinnan där, är ej din moder,
och bland ystra barnaflocken
har du syster ej, ej broder.

En gång kanske dina händer
utaf vredens stolthet knyts,
när dig världen ryggen vänder
med förakt och plikter brytas.
En gång ur ditt mörka öga
kanske hatets flammor slå,
fast de mäkta lätta föga
bördan som du bär uppå.

*

Så jag tänker då jag ser dig
utan hem och mor, som ömmar
för ditt väsen, mor som ger dig
soligt glada barndomsdrömmar.

Vredens ord jag ville ljunga
emot dem, som, pliktförglömda,
lif i varats hvirfvel slunga,
lif till tunga öden dömda.

Arf.

Hon ler och jollrar ej som andra barn,
ej barnafröjd i hennes ögon glänser,
hon bunden är med ärftlighetens garn
inom beslöjadt vanvetts dystra gränser.

Hon som en främling stirrar rundtomkring,
och ej en stråle tränger genom töcknen.
Hon famlar som hon sökte någonting,
ett spår, likt den som vilse gått i öknen.

I rus hon aflad vardt och länk för länk
var smidd förut den kedja, henne fångslar.
Hvad är för henne lifvets dyra skänk?
En plåga blott, som ömma sinnen ängslar.

Ej känslöström, som lifvet värme ger,
skall genom idiotens hjärta strömma,
ej väna minnen af den värld hon ser,
hon kan uti förvirrad hjärna gömma.

Nej, färg och lif och toner, former — allt,
som tjusar oss, hvart vi i lifvet blicke,
det är för henne färglöst, dödt och kallt,
hon ser och hör, men hon *förnimmer* icke.

Under vägen.

I. *Uppåt.*

Jag ville stå på bergets topp
och skåda öfver dalen ned
och se hur dimman undan gled
och till ett intet löstes opp.

Jag ville se hur solens våg
bar lifvets skänk till blad och blom,
hur den bar gyllne rikedom
till allt, som uti armod låg.

Jag ville blicken kunde nå
till fjärrbelägen himlarand,
att bortom den ett löftets land
i ro mig sedan drömma få.

Men hur jag sträfvar, hur jag går,
mig täta dimmor slå emot. —
Månn' än jag står vid bergets fot?
Månn' aldrig till dess topp jag når?

II. *Trötthet.*

Och nu är min själ bedröfvad,
och nu är min tanke trött,
nu vore det ljuft att slumra
och glömma all köld jag mött.
Till soliga drömlands kuster,
där glädje och skönhet bo,
jag längtar som dödsskjutet villbråd
till skogens djupaste ro.

I mörkret jag kan ej lefva,
min själ vill bada i ljus.
Mig pinar allt, som vill fångsla
min ande vid jordens grus.
Hvi gaf du åt mig, o Allsjäl,
ditt vefyllda gudelån:
en längtan till skönhetens himmel
hos stoftets irrande son?

Den skeppsbrutnes sång.

Sjung inga tröstesånger! —
min själ är sjuk till döden,
ty lustar, som mig härjat,
all lifvets kraft förödt.
Och ruelse och ånger
ha släckt den varma glöden,
som fordom kinden färgat:
mitt bättre jag är dödt.

I syndens labyrinter
för länge kring jag irrat,
och Ariadne-bandet
har fallit ur min hand.
I själen härskar vinter;
kaotiskt och förvirradt
är allting, som när landet
är tändt i upprorsbrand.

Hvart än jag blicken vänder,
det är så mörkt och öde,
ej någon vänlig stjärna
ur burstna skyar ler.
Jag därför lifvet sänder
mitt afsked, bland de döde
det skänks åt pinad hjärna
den ro, som grafven ger.

Min barndoms ljusa minnen,
då lifvets skära skimmer
i skönhet allting klädde,
hvart än mitt öga såg,
o, slocknen och försvinnen!
ty såsom kval förnimmer
jag allt, som fröjd beredde
och eldade min håg.

Ej kastar jag på andra
den skuld, jag själf har vållat,
ej afgrund eller himmel
lagt bördan på min själ.
Jag har mig själf att klandra,
jag själf har mig förtrollat,
då i passioners vimmel
jag sålde mig till träl.

Jag lärde aldrig hämma
den ström af vilda tankar,
som, uti handling klädda,
mitt öde gett gestalt.
Jag kväft förnuftets stämma,
jag tappat hoppets ankar,
och intet finns att rädda,
ty allt är dödt och kallt.

Dissonanser.

»Nu tindra nattens stjärnor klart
ur rymdens djupa blå,
och natten lång jag kunde här
i grubblerier stå.
Hvar stråle mild en brygga är
för mina tankars tropp,
som flyr mot onådd längtans mål
och svikna drömmars hopp.

Hur ofta flög ej barnets blick
med undran er emot,
I fjärrbelägna, skimrande
och glansomgjutna klot!
Däruppe är ej mörkt som här,
jag tänkte ofta då,
där vore lifvet evig lek
bland andesykon små.

Och när af ystert lefnadsmod
min puls gick hög och varm,
och mången aning ljuf fick lif
uti min unga barm,
när jag mig själf en gåta var,
som sökte efter svar,
jag ofta tänkte, att hos er
kanhända nyckeln var.

Nu vet jag, att i himlars djup
jag fåfängt söker ro,
att himlars sällhet, Hades kval
i eget hjärta bo,
att jag är dömd att sjunga fram
min smärtas sång till slut,
tills evigheten hulderikt
hvar skuld har plånat ut.»

*

En stund ännu vid fönstrets karm
hon uti tankar står,
och sedan som en ande tyst
hon till sitt skrifbord går.

En liten bok med permar blå
 hon sakta tager fram;
hon öppnar den, hon ser däri,
 som sorgen allvarsam.

»Min vän i glädje och i sorg,»
 hon stilla hviska hörs,
»hur underligt, då dig jag ser,
 mitt kvalda hjärta rörs!
Här skrefs den ned, hvar ungdomsdröm,
 som gaf min tanke flykt,
här står det tecknadt, hvarje slott,
 min fantasi har byggt.

Här ligger en förgät-mig-ej —
 ack, från dess vissna blad
min barndoms minnen hälsa mig,
 en ljus och ändlös rad!
Den vuxit på min hembygds mark,
 och för min inre syn
hon ligger än i sommarglans,
 den landtligt tysta byn.

Och här en ros! I yppig prakt
 den prunkade en gång,

dess doft var smekande och ljuf
som nytänd kärleks sång.
Den fästes vid min barm en gång
af den, som jag höll kär . . .
Men nu har doftens friskhet flytt
och bladen fallit sär.

Du var mig kär, du var mitt allt,
du, som min make vardt, —
nu har min kärlek vändts i sorg,
och allting är så svart.
Den sköna värld, min tanke byggt,
du ref i spillror ner,
och nu på våra lifs ruin
med helig sorg jag ser.

Du var min tankes stolte prins,
som skulle blifva kung
i andens rike utan gräns,
när käck och glad och ung
du stormade mot höga mål,
att ädelt dana fram
i ord och dåd, hvad skönast du
i själens djup förnam.

Jag drömde om hur du en gång
 med dristig fantasi
dig skulle svinga till den höjd,
 där allt är harmoni,
där lifvets janitscharmusk
 i hviskningar dör hän,
och jorden, sedd i högre ljus,
 är himmelskt skär och vän.

Och hvad du skådat, hvad du tänkt,
 hvar ton, som nått din håg
från evighetens symfoni,
 likt dryck ur källklar våg
du skulle bära till min själ,
 när trött af lifvets brus
jag längtade till frid och ro
 och högre världars ljus.

Och när din tanke gått sig trött,
 i kärlek rik och varm
jag fick ju komma, segerviss,
 att hvila vid din barm
och hviska ljufva ord af hopp
 och elda dig på nytt
till nya stordåds hjältemod,
 tills andens trötthet flytt.

Så flögo mina drömmar då . . .

Nu bubblan brustit har,
du svek dig själf, din känslas guld
ej äkta prägeln bar.

Och mig du svek, när åt en själ,
som längtat efter bröd,
blott kärlekslöshets hårda kost
den hungrande du bjöd.

Det kunde blifvit annorleds . . .

Ur rusets atmosfär
den kyla kom, som allraförst
slet själarna i sär.

Jag minns, när första gång jag såg
din töcknigt slöa blick,
hur afskyn lik en iskall våg
igenom själen gick.

Se'n var du mig ej mer som förr,
jag en gång djuret sett,
du stigit ned ifrån din tron,
du sålt din mänskorätt.

Med kärlek som förlåter allt
jag dig till mötes kom,
och dock till nöjets vilda lag
du trotsigt vände om.

Där sänkte i din känslas värld
 sig frosten omärkt ned,
i vinets dimmor ej du såg
 hur djupt din ande led,
där spunnos trolldomsfint de garn,
 som fånglade din själ
och gjorde dig, min tankes kung,
 till låga lustars träl.

Där stal man bort din bästa skatt,
 ditt glada sanningsmod,
där göt man dådlöshetens gift
 uti ditt varma blod,
där bredde glömskan tätt sitt flor
 kring rena ideal,
och ifrån somnad kämpe slugt
 man riddarsvärdet stal.

Och så du gled allt längre bort
 till flärdens skuggoland,
och låga, som en gång brann klar,
 är nu en slocknad brand.
I sömnen cyniskt mörka ord
 du stundom mumlar fram,
och bakom tanke, bakom dröm,
 jag spårar endast skam.

Och nu kan ingen slå en bro
emellan dig och mig,
den svarta klyftan vuxit bred —
jag vandrar smärtans stig,
och du går liknöjdhetens ban,
och fjärran från hvarann,
fastän inunder samma tak,
vi hafva lysts i bann.»

*

En ångestsuck ur barmen smög,
ur ögat föll en tår,
en tolk så god som mången ann'
för genomlidna år. —
I sorgtyngd, söndersliten själ,
som trår mot lycka blid,
o, milda stjärnor, gjuten ned
oändlighetens frid!

Såsom ett blomster.

Af vårens ljumma fläktar
och solens väna morgonkyss
till lif ett landskap väcktes,
som låg där dödt och ödsligt nyss.

Det kvittrade i grenar,
det porlade i nyfödd bäck,
och från naturens panna
fördrefvos sorgens tunga veck.

Kastanjen stod och lyste
i högtidsdräkt med hvita ljus,
och äppelträdet myste
bland ljufilig doft och vårligt sus.

Hvart blomster var ett löfte,
som vårens fé åt jorden gaf —
Ack, svekos blott ej löften!
Ack, föllo blott ej blomster af!

När höstens dagar nalkas,
hvar är den frukt, som våren spått?
Har masken frätt på blomman
kanhända förrn i frö den gått?

*

Jag såg en yster skara,
opröfvad än i lifvets strid,
ur hvarje öga lyste
det oskuld, mod och hopp och frid.

I rosensken låg världen,
och hägrande i fjärran fanns
det lyckans slott, som lyste
i oförgätlig sagoglans.

Hur fager låg ej vägen!
Ej var väl svårt att hinna dit!
Så tänkte käckt den skara,
som samlats under fana hvit.

*

Och höstens stormar jaga
de gula blad i hvirfveldans,
och nakna grenar sörja
den skönhetsvärld, som en gång fanns.

En liten flock jag skönjer,
som skrider fram med trötta steg,
ty många stormar rasat,
se'n ungdomsmodets stämma teg.

Den lycka, hoppets ängel
i svärmeriets stunder gaf,
var blott en vacker hägring
på lifvets växlingsnabba haf.

Dock hell en hvar, som troget
sin plats kring svuren fana höll,
som följde den, om också
han stundom snafvade och föll!

Hvart steg, som framåt tråddes
mot lyckans evigt ljusa land,
har dock förkortat vägen
mot målet bortom tidens strand.

Väl kunna löften brytas,
och blomster måste falla af,
och ungdomsmod kan slockna,
och drömmar kunna gå i kvaf,

men ädla hjärtans sträfvan
skall bära frukt till evig tid:
ur stolta framtidsdrömmar
skall spira fram en lycka
som sommarn ljuf och blid.

Tysta krafter.

Fritt andra må sjunga och hölja med glans
hvad bullrande stort som finns och fanns,
fritt sjunga om ära och hjältemod,
som vuxit och fostrats i blod!
Om jag understundom min luta slår,
besjunger jag hellre den kraft, som går
försonande mild genom världen fram,
så stilla och allvarsam.

Den tysta kraften hos mödans son
och mödans dotter, vidt skild ifrån
den stormande kraft, som slår troner omkull
och trifves på blodbestänkt mull.
Som stjärnans ljus är den ena ren,
den andra som blixstens bländande sken,
som flammar en stund, men slocknar igen,
då stjärnan ses tindra än.

Jag skådar en skara i fast förbund,
som bygger på människokärlekens grund
det tempel, där sanning skall tona en gång
i en jublande frihetssång.
Hvar ädel tanke, hvart godt beslut,
som föres i manlig handling ut
och tusen välsignade frukter bär,
en sten i den byggnaden är.

Den skaran har hjältar uti sina led,
fast ryktet kanhända ej tecknar ned
ett enda namn af de många små,
som modigt i kampen gå.
Men sprang deras handling ur rent motiv,
och vigde de oegennyttigt sitt lif
åt ljus och vetande, dygd och rätt,
ett arf de dock världen gett.

Ett oförvanskeligt arf, som skall
det lumpna och låga bringa på fall
och stämpla det sedan med nesa och skam,
hvarhelst det må träda fram.
Om i purpur klädt eller trasor blott,
om i torftig koja, i lyxfyllt slott
det sig uppenbarar, det skall ändå
sin dömande granskning få.

Och fördomens snärjande härskaremakt
skall jordas i glömskans djupaste schakt,
att aldrig, aldrig den någonsin må
i bojer själarna slå.

För alla skall lifvet få innebörd,
ty fram skall spira en ädel skörd
af varma känslor, som fordom släckts,
men nu åter till lif ha väckts.

Så hell dig, du tysta kraft, som bor
i hvarje hjärta, som hoppas och tror
på sanning, på kärlek, på dygd och rätt,
på lycka för människoätt!

Du är det, som torkar hvar smärtas tår,
du är det, som läker hvart blödande sår,
du höjer vår ande från jordens grus
och skänker åt världen ljus.

I Ahrimans våld.

Det var en dröm blott, men hur klar den står
för själens öga än i dagens stunder.
Af häftig ångest än mitt hjärta slår,
än ljuder i mitt öra stridens dunder:
en drömmens lek, med sanningsgrund därunder.

Mig tycktes att min själ var fri
från stoftets tunga skrud.
Uppå en sagodrottning bud
eteriskt vardt mitt väsen,
och med gudinnan Fantasi
jag for igenom rymden
mång stjärnevärld förbi.

Världar såg jag låga
uti prakt och glans,
och jag ville fråga,
hvi allt detta fanns?

Skulle lifvets makter kanske dana
också där en härd för fröjd och kval?
Skulle sanning veckla ut sin fana,
manande mot höga ideal?

Skulle ögon tåras,
när ett hjärta led?
Skulle sinnen dåras
där af sken och villa?
Skulle lifvets storhet
skymmas af det lilla?
Skulle känslor såras?
Skulle rätt förtryckas?
Skulle lasten smyckas
med demant och ked?
Skulle skönhet ryckas
uti smutsen ned?

Men frågorna ej öfver läpparna hunno,
och klarare, klarare stjärnorna brunno,
men fagrast ibland dem mig tycktes dock en.

Ditåt gick vår färd, ack, hur fagert hon lyste,
så mild och så vän, som om endast hon hyste
en lycka, som kärlekens lycka ren!

Skimrande i eterglans
stjärnan mot oss log.
Med magnetiskt nät, som spanns
af en mystisk kraft, som fanns
mellan oss och henne,
hon oss till sig drog.

Och öfver darrande läppar
en bäfvande fråga smög
till henne, som vid min sida
på mäktiga vingar flög:
»Hur nämnes den värld vi hunnit?
Allt ljuft, som min tanke spunnit,
mig tycks som jag mötte här,
allt skönt, som i själen brunnit,
men som ur mitt väsen svunnit,
är åter min ande när.

Det är som en kör af röster,
i renaste harmoni,
jag hörde emot mig klinga
med lifslust och hopp uti.

Jag känner mitt väsen vidgas,
jag ville all världen famna,
i jublande lycka fri.»

»Till de ljusa tankars värld vi hunnit,
och de väsen, här du skåda skall,
såsom du ha grubblat, kämpat, brunnit,
och än är ej kampens sträfvan all.
Här är *Idealets* sagoland,
här den gudaborna allt förvandlar,
tänder uti själar skönhetslängtans brand,
väcker mod i själ, som ädelt handlar.
Hög och smärt hon är, dess skira slöja
låter ana formernas behag,
och ur hennes ädelt rena drag
strålar skönhet, som kan adla, höja.

Och de väsen, hon omkring sig har,
dyrka henne som sitt lifs gudinna,
under hennes spira blott de vinna
det, som skönast deras tanke bar.

Som en trogen skyddsvakt
de kring henne stå,
och i hennes fotspår
jublande de gå.

Se, där nalkas hon
strålande skön,
ädel och mild
som en moders bön!

Och den stora, ljusa skaran,
idealets riddarvakt,
ser du hur den skrider framåt
likt de ädla tankars makt?
Hör hur glädjehymnen klingar
uti dityrambisk takt!
Hör du hur dess eko ljuder
skallande från trakt till trakt?»

*

Då ljud med ens genom rymden
så skärande vildt ett skri,
och mörka, demoniska väsen
mig skymtade tätt förbi.

Men öfver dem alla såg jag
ett väsen, som trotsigt log;
i främsta ledet det syntes,
då skaran till anfall drog.

Den djärfve var Ahriman, fursten
för mörkrets tallösa här,
som sänder de pinande tankar
och tänder de onda begär.

Mot sanningens kämpaskara
så ofta till strid han ryckt;
han måste i grund förstöra
den värld, idealet byggt.

Så länge ej idealets
gudinna han fått i sitt våld,
så länge är icke världen
åt mörkret och lögnen såld.

Nu härarna drabba samman,
och högt ljuder stridens gny . . .
Skall Ahriman en gång vinna?
Säg skola de trogna fly?

Gudinnan ej kan hon vika,
ty framåt är hennes bud,
och härligt för kämparna lyser
ännu hennes skimrande skrud.

Då susar igenom luften
en pil, och ur ädel barm
snart kväller en purpurstråle
som lågande nitet varm.

Det drar som en fläkt af frostnatt
igenom hvartenda bröst,
det är som all sommarfägring
förvandlats i kulen höst.

Då med ett språng
i djärfhet utan like
Ahriman griper gudinnan
i idealens rike.

»Ha, ha, hon är min, i mitt våld hon är,
hon är gripen trots skyddande vakt!»
Han flyr hän med sin fånge, ty nu kan hans här
snart krossa en bräcklig makt.

Så illistigt och skadegladdt nu han ler,
då han flyr emot nattsvarta djup . . .
Han har segrat, och hånskrattet eko ger,
då det studsar mot klippornas stup.

Jag vaknade, och solens ljus, det klara,
flöt mildt hugsvalande i rummet in,
det dref på flykten drömmens onda skara,
göt lifvets hopp i ångstförlamadt sinn'.
Hvad mer om drömmen varit verklighet,
om hon en seger vunnit, mörkrets skara,
en tanke ger mig mod, den att jag vet
det onskans välde kan ej evigt vara.
Ty en gång skall den dagen gry,
då allt hvad mörkt som band vårt släkte
och gjorde lifvet till ett häkte
af kval och nöd och brott och skam,
skall såsom mörka minnen fly
från skönhetsvärld, som danats fram
ur kamp att idealet hinna.
Hvad fånget är skall frigjort bli
ur mörker och ur slafveri,
och eld, som släckts, skall åter brinna.
Hvad söndradt blef skall åter enas,
och allt skall luttras, allt skall renas
och lösas upp i harmoni.
Hvarhelst en tanke, hög och sann,
tar form och träder fram i handling,
där lysas lågheten i bann,
och folken väckas till förändling.
Hvar helst den helga gnista glöder,
som tänder kärleken till bröder,
har onskan lidit nederlag,

och där en like like stöder,
som dignar under ödets slag,
där ryckes närmare den dag,
hvars morgonrodnad redan gryr,
då mörkrets makt för ljuset flyr,
den dag, då andarna förlossas
och bojorna, som smiddes, krossas.

Efterklang.

Han talte så hänförd om ädel strid,
att varmt månet hjärta slog därvid,
och dådlust i barmen tändes.
Själff ville han kämpa till sista man,
så länge i ådrorna blodet rann,
och så länge en muskel spändes . . .

*

Han satt därnere vid salens dörr,
så dystert tankfull som aldrig förr,
och lyssnade spändt till talet.
En suck smög sig fram vid den unges ord,
ty skådat han hade, på kvaltyngd jord,
så mången, som svek idealet.

Hans tanke flög hän till hans ungdomsår,
då hufvudet högt och stolt han bar
och drömde om framgång och ära,
då världen framför honom låg i glans,
långt innan han sett den klyfta, som fanns
emellan dess lif och dess lära.

Då gaf hans ljusa tro honom mod,
där främst i fylkingens led han stod
bland eldiga bundsförvanter.
Sin tanke han dristigt och käckt sjöng ut
och slungade sanningens hvassa spjut
mot lögnens många giganter.

Och då hvad drömmar i ungdomshåg
om segrar på livvets vikingatåg,
hvad planer att omdana världen!
Dag grydde, och då skulle sanningens sång
ur frigjorda bröst bryta fram en gång
och klinga som stridshymn på färden.

Så drömde, så tänkte han — år runno bort,
och ensam, så ensam han stod inom kort,
och modet, det djärfva, var brutet . . .

Hvad vann han i kamp mot en själfvisk värld?
Hvad hade den gagnat, hans sanningsgård,
då nederlag dock vardt slutet?

Så tänkte den gamle vid salens dörr,
där mera allvarlig han satt än förr
och mindes sin ungdoms strider,
då också han kunde känna varmt,
då sinnet var mindre kallt och armt
än hvad världen det gjorde omsider.

Hvad sade den tår, som från ögat rann,
då ynglingen hjärtats strängar slog an
med en vädjan till unga sinnen?
Du gamle, säg önskade du ej då
att åter som ungdomen kämpa få,
trots din lefnads smärtfyllda minnen?

Mig tycktes ditt fuktiga ögas glans
en maning var till hvar yngling som fanns,
att kämpa då pulsarna brinna,
ty evigt består dock hvad rätt som tänkts,
hvar ädel handling, som världen skänkts,
består se'n i mörker vår jord försänkts,
består, då solar försvinna.

Pingst.

Död var mästaren, han som ljungat
fram sitt åskfyllda skarpa ve
emot lögn, som i fraser granna
klädots af hycklande farisé.
Borta han, som så ofta slungat
sanningens spjut mot de fräckes panna,
men som kommit med tröstens manna
till de själar, dem sorg betungat;
som åt längtande,
sällhetsträngande
haft hugsvalelse blott att ge.

Nu hans enkla och höga lära,
gjuten in uti lifvets form,
skänkt åt tusenden mod att bära
fram idén genom eld och storm

Gnista, sprungen ur ädel vilja,
flammar upp i besläktad barm,
öga blixtrar och själ blir varm,
högt hänförelsens låga flammar,
skilda folkslag och skilda stammar
språkets murar ej längre skilja.
Öfver hela den vida jorden
känslans gudaspråk lika är,
och bevingade gudomsorden
tona klingande,
allt betvingande,
när hänryckningens våg dem bär.

Trenne tusende själar väckas
upp ur dvala och dådlös ro,
fjättrar slitas och murar bräckas,
och af segerviss sanningstro
bygger längtan sin lätta bro
hän mot land, där ur renad källa
nyväckt själatörst blott kan släckas,
himlariket det drömnda, sälla,
där blott renhetens andar bo.
Ynglingar skåda sköna syner:
trones hägrande segerkrans,
och de äldsta nu drömma drömmar
om en värld uti morgonglans,

och en renande
fläkt går enande
genom nyväckta själars hop,
ty den stridande
kyrkans bidande
män och kvinnor fått andans dop.

*

Pingst är inne; dess stämning tände
helga lågor i kylig barm,
tills i tidernas tiders ände
hvarje själ är af kärlek varm;
af den kärlek, som mot elände
sporrar vilja och väpnar arm
och mot makter, som trollnät spände
och vår frihet i träldom vände,
tänder lågande, ädel harm!
Till de dignande
komme signande
pingsten huldrikt med tröst och hopp!
Efter flyende
natt, en gryende
dag i ljus flamme härligt opp!

Nej!

“*Nej!* Hu det är så kallt och tråkigt
det där ordet.”

Väl mången lycka har vecklats opp
som blomman ut ur sin späda knopp
för solens flammande lågor,
då ömt ett »ja» ifrån läppars par
till ett hjärta gick, som bad om svar
på en rad af bäfvande frågor.

Men mången, åt hvilken man lycka spått,
i frestelsens bränning till botten gått,
då ett ja-ord sirenen skänktes.
Det karga, det kyliga, tråkiga nej,
af feghet kanhända det sades ej,
om också i tysthet det tänktes.

Du själfbevarande, starka nej,
må andra dig klandra, jag gör det ej —
du liknar ett skottsäkert pansar.
Och ljude du högt i en tid som vår,
då feghet och eftergifvenhet går
och kompromissar och svansar!

Du pliktens ängel, ej sträng du är,
om också du stundom ett nej begär
att skydda en famlande like.
Af *ja* och *nej* är ditt vingepar,
och dristigt som örnen du före oss far
mot sällhetens åtrådda rike.

Skattgräfvaren.

“Ty hvad skall det hjälpa en människa
om hon vinner hela världen men
förlorar sin själ.”

I sömngudens armar fången
jag sällsamma syner såg,
och dagens skiftande bilder
ej plånat dem ur min håg.

Jag såg ett vårfagert landskap,
som lyste i härlig blom
med porlande vattubäckar
och kvittrande rikedom.

Hvart blad förtalde en saga
om lifvets alstrande kraft,
som göt i växlande former
den jäsande unga saft.

Mig tycktes att hvarje stråle,
som lekte på strå och blad,
en hymn till skönhetens gudom
i dallrande färger kvad.

Och daggens glittrande droppar
jag såg i morgonens glans
i modren-naturens lockar
som fagraste pärlkrans.

Det var mig som om jag trädde
uti en helgedom in,
där allting längtat att stämma
till andakt ett mänskossinn'.

Då såg jag en skepnad — ängsligt
hans spejande blick flög kring,
han lade sig ned mot marken
som sökte han någonting.

Nu gräfdde han tyst och girigt,
likt den som söker en skatt.
Sist såg jag endast ett hufvud . . .
Sol sjönk och det vardt natt. —

Och himmelens klara stjärnor
begynte sitt tysta tåg,
och full af bäfvande undran
jag ut i mörkret såg.

Såg en irrande lykta,
och ängsligt kyliga drag . . .
Han hade då icke funnit
sin skatt under ljusan dag!

Än gräfdde han oförtrutet
vid lyktans mattgula brand,
och trodde sig skatten hålla
i en handfull glimrande sand.

Men aldrig han fann hvad han sökte,
hur djupt han i jord än gick,
och sviken förhoppning lyste
ur ögonens dystra blick.

Och dock mot marken han stirrar,
mot himlen han glömt att se,
fast nattens vänliga stjärnor
i strålande fägring le.

Och fåfängt naturens skönhet
i solbelyst dager ler,
hans skatt i jorden ju gömmas,
och därför han nedåt ser.

*

Så såg jag i nattliga syner,
då sömnen mitt öga lyckt,
och drömmarnas bilder växla
så snabbt som en ängels flykt.

O, vore en dröm det bara,
hur lycklig jag vore då,
då skulle den pinande synen
med nattens skuggor förgå!

Men ack uti lifvets vimmel
så mången jag sedan mött,
som sökte sin lycka i gruset
tills krafvet på skönhet dött.

Jag skådat dem guldets trälar,
jag sett deras hårda blick,

som dröjt vid den kalla metallen
tills samma kyla den fick.

Hur skönheten lyste därute
i skog, på berg och i dal,
till deras förmörkade sinne
en stråle sig aldrig stal.

Och stjärnornas skönhetshälsning
ej når deras kalla håg,
ty skum vardt blicken som alltid
på jordiska skatter såg.

O, kunde jag!

☉, kunde jag väcka dig upp till lif,
du själfviska lustars träl,
till lif, som ropar sitt bjudande: gif
hvad du kan för likarnas väl!

O, kunde jag väcka uti din barm,
där fegheten byggt sin härd,
den ädla, mäktiga lågande harm,
som ljungar mot lögn och flärd!

O, kunde jag tala det allvarets ord,
som ryckte dig upp till strid
för allt, hvad hugstort som finns på jord,
för mänskorätt, dygd och frid.

På lifvets hålkörda allfarväg
du färdas i gamla spår,
men ställer du till dig ibland manne, säg,
en fråga *hvar*t leden går?

Säg gick du till doms med ditt eget jag,
och dömde du själf dig strängt,
när lågheten inom dig vann ett slag,
när en usel tanke du tänkt?

Och ändå skriar du, arme slaf,
där fångslad du skrider framåt,
mot dem, som från hjulspåren vikit af
och vandra sin egen stråt.

Ditt öra förnimmer blott vanans sång,
allt annat dig far förbi.
O, kunde jag få dig att lyssna en gång
till en sång med framtid uti!

Kring fanorna.

Skaran ökas, leden tätna
med hvar flyende minut,
och den lätta fläkten redan
vuxit till en stormvind ut,
till en stormvind, som skall sopa
från vår jord förtryckets skam,
att en gång ur ädel jordmån
ädel skörd må växa fram.
Varmt slå hjärtan, ögon stråla
gladt af mod och tillförsikt,
när vi samlas kring standaren,
eldade af helig plikt.
Än har tron på idealen
icke slocknat i vår barm,
än vår kärlek till det goda
är som solens stråle varm.

När de fladdra våra fanor
mjukt för sommarvindens fläkt,
när de skimrande standaren
höjas ungdomsfriskt och käckt,
då är tid för höga löften,
tid för manliga beslut,
tid att tänka rena tankar
att i handling danas ut.
Jorden dignar under smärta,
under brott och kval och ve,
skaror sucka uti trældom;
säg hvem skall dem frihet ge?
Hvem vill kämpa frihetskampen?
Dådlösheten tiger still,
men jag hör hur tusen munnar
ropa uti kör: jag vill.

»Mänskorna en ädel vilja!»
jublande det klang en gång,
och med hvarje flyktadt sekel
starkare ljud samma sång.
Ädel vilja brutit bojor,
hvilka släktet själf sig gett,
värvat dygd och rena seder,
odlat vetande och rätt,
kufvat själfviskhetens makter
uti millioners bröst

och uti försagda själar
gjutit mod och hopp och tröst.
Och den ädla viljan växer
stark och hög trots stormars hot,
ty igenom evigheter
sträcker sig dess friska rot.

»Mera ljus!» så trängde ropet
öfver skaldens läppar fram,
när det för hans öga skymde
och han dödens köld förnam.
Och i hvarje mänskosträfvän,
som till högre lycka trår,
samma rop på ljus och klarhet
som en mäktig grundton går.
I de mörka, kvafva kamrar,
som man byggt oss, ljus och luft!
Bort med vantrons nötta formler,
fram med forskning och förnuft!
»Hvad förmulnadt är skall ramla,»
skaldens profetia ljöd:
framåtskridande är lifvet,
stillastående är död.

Liknöjdheten, må hon stanna
viljelös och utan mod,

resande åt det förflutna
snart förgäten ärestod,
fylkade kring våra dukar,
vajande i solens glans,
gå vi fram till strid, som ické
kämpas ut med blodig lans.

Hör! Igenom leden brusar
kraftigt fram en melodi,
sjungen af de många tusen,
som vi löst ur slafveri.

Hör! En hymn om nyköpt lycka,
sjungen fram med kind i brand
af en här, som modigt tågar
emot framtidslöftets land.

Mången storm skall ännu rasa,
innan fjärran mål vi nå,
mången eldig kämpe digna,
mången svekfullt från oss gå,
mången fana kanske fällas,
fläckad, sviken och förrådd,
innan ännu skörden bärgats
efter ädel sanningssådd.
Dock när sist på segrens höjder
ordnas fana och standar,

och mot himlen segerhymnen
stiger jublande och klar,
må kring hvarje duk, som fladdrar
emot himlens klara blå,
stå en trogen kämpaskara,
trött men segerstolt ändå!

Hvar?

Hvar är känslan, som skall värma
kyligt hårda mänskohjärtan,
gjuta solglans öfver lifvet,
göra hågen glad och fri;
som skall sammansmälta, närma
hvad af hatet, våldet, smärtan
blifvit styckadt, sönderrifvet,
blifvit bragt ur harmoni?

Och den sång, som skulle brusa
mäktigt fram i rika flöden
som en vårfloed löst ur bojan,
smidd af köldens tyranni;
säg hvar tonar väl dess ljusa
sjarhymn om bättre öden
för den ätt, hvars hem är kojan,
och hvars språk är nödens skri?

Hvar är tanken, som skall lösa
tvifvelsjuke grubblarns frågor,
skingra mörkret som ett töcken
viker för den klara sol?
Är det fåfängt ej att ösa
ur en skeptisk kunskaps vågor?
Pekar öfver dödens öken
vår kompass mot lifvets pol?

Hvar är handlingen den djärfva,
som skall lösa trälomsbanden,
hvilka tradition och vana
spunnit kring oss på vår färd;
som skall frihetsbref förvärfva
åt den kedjebundne anden,
höja mänskorättens fana
och förlossning ge en värld?

Som en strimma af solsken.

Som en strimma af solsken på lefnadens stig
så du står i min tanke, så minnes jag dig.
När mitt sinne är tungt, när det mörknat i sky,
hörs du hviska om ljusare tider som gry.

Som en smekande, älsklig och ljuf melodi,
där hvar ton är en himmel med sällhet uti,
så jag minnes dig än, fastän år flyktat hän,
se'n du stod för min syn, o så fager och vän!

Du var Fylgia, renhetens ängel, som såg
emot land, som långt bortom det jordiska låg.
Intet syndbemängdt stoft sig på vingarna lagt,
ty din oskuld gaf mod och din skönhet gaf makt.

Fast jag syndat i tankar och ord och begär,
stod du dock med förlåtande ömhet mig när.
Fast jag ofta tog miste på kärna och skal,
du dock aldrig mig svek, du min själs ideal.

Uti stunder af ånger du stod för min syn
med försoningens soliga skimmer på hyn;
och du dömde så mildt såsom kärleken blott,
när i lifslabyrinten jag vilse mig gått.

Skall du stå vid min sida i döendets stund,
när ett lif tränges samman i flyktig sekund?
Döden funne jag ljuf, om blott du vore när,
du som aldrig blef min, fast jag höll dig så kär . . .

Vid vaggan.

»**S**of, min älskling, vyssa-vyss,
lycklig vid din moders kyss,
mamma din skall vaka!
Du min stolthet, du min tröst,
som jag ammat vid mitt bröst,
skall uti min lefnads höst
ömhet ge tillbaka.

Du skall blifva stark och stor,
så jag drömmer, så jag tror,
så min tanke leker.
Då jag gammal är och svag,
kommer du nog mången dag
och din moders vissna drag
ömt och vänligt smeker.

Sof, min älskling, vyssa-vyss,
uppå rosig mun en kyss
vill jag ännu trycka.
God och ädel skall du bli,
dana fram i harmoni
allt, som gör dig manligt fri,
du din moders lycka.»

Optimism.

Höj idealens fana käckt,
tro än på ljusets segermakt,
när rundtomkring en dvärgasläkt
dig möter med förakt!
Väl kan det synas skumt ibland,
då tviflets dimma ligger tät,
men efter morgonrodnads brand
går solens majestät.

När känslan än är rik och varm
och tankens skaparkraft du har,
bryt hindren ned med kraftig arm
låt sången ljuda klar!
Ej pessimistens dystra sång,
där tonen är ett klagoskri,
nej lefnadsglädjens friska sång
med mod och hopp uti.

Hvad släktets gudaborna tänkt
och siat om i sång och dikt,
det skall ej uti natt bli sänkt,
om blott du gör din plikt.
En värld är din, ditt hjärtas värld,
den kan du skapa ren och ny,
fast ej det sker med lans och svärd,
ej under vapengny.

Och när den världen ler i ljus,
skall allt i högre fågring le,
i källans porl, i lundens sus
skall skönhet då sig te.
Och mörkrets makter skola sky
ditt rena sinnes helgedom,
och månet frö skall spira upp
och skjuta blad och blom.

Sänk ej mot gruset jämt din blick,
se uppåt, tro på sol och vår
och dana fram i ädelt skick
en värld, som ej förgår!
Beundra hjältesagans glans
och all dess trolska poesi,
med allt hvad stort, som däri fanns
af tid, som är förbi!

Ej är vårt lif så tomt och armt
som dådlösheten skriar om;
nej lifvet sjuder ungt och varmt
och manar gladt sitt: Kom!
Gå med uti dess ystra dans,
och bort med veklig klagolåt!
Om idealet icke hanns,
så kom du dock framåt.

Daggryning.

Det skall randas en dag, då vårt släkte är fritt
ifrån ok, som dess skuldra tryckt ned,
då de bojor, i fördomens mörker man smidt,
icke tynga på vandrareled.

Ej för njutningens gud skall man kröka sin rygg,
ej kring guldkalfven dansa i ring,
ej en enda skall dölja sig ängslig och skygg
eller irra i trasor omkring.

Säg, vill lycka du skapa åt kommande ätt?
Har du mod att gå törneströdd stig,
när det gäller att kämpa för sanning och rätt?
Träd då fram och åt ljuset dig vig!

Må den fege stå kvar, där han darrande står,
och blott höja sitt varnande skri!
Må den veklige slumra i frid, då du går
under jubel hans hydda förbi!

Har du sanningens anda i klappande bröst,
tag ditt vapen och svinga det gladt!
Du kan tro uppå våren om än det är höst,
tro på dag om det också är natt.

Och din lycka skall stråla emot dig så ren
som en stjärna från himmelens tält.
Öfver världen skall gjutas mer fagert ett sken
desto högre ditt mål du har ställt.

Och den samklang, din längtan har flugit emot,
är ej längre ett drömmarnas spel;
hon är verklighet nu, i dig själf har hon rot,
ty du är af det hela en del.

Uti purprande glans skall hon randas den dag,
som har hägrat för siarens blick,
då vårt släkte är ädelt och fullt af behag
uti tanke och later och skick.

Sol!

Sol öfver världen!
Flykte allt mörkt och grått!
Sol uppå färden
hän emot lyckans slott!
Glädjen på ljusets våg
göre sitt lätta tåg
in uti sinnena!
Jage på flykten där
allt det som bittrast tär:
sorgtyngda minnena!

Sol öfver lifvet!
Sol uti skumma vrår!
Splitet och kifvet
mörkret i världen sår.
Friden på etervåg

hålle sitt högtidståg
in uti själarna!
När en gång natt är all,
stundar tyranners fall
resa sig trälarna.

Sol uti öga
lyse vår kalla värld
som från det höga
solen på segerfärd!
Skönhet skall spira opp,
godhet slå ut sin knopp,
allting förklarande.
Kärlekens symfoni
skall tona klar och fri
genom allt varande.

Till fegheten.

Du bleka, blodlösa väsen,
som smyger i världen fram,
o, kunde jag visa för alla
ditt brott och din dolda skam!

Hur mången tanke blef otänkt,
då du smög i själen in
och hviskade nötta fraser
att rädda ditt eget skinn!

Hur mångt ord blef ej osagdt,
då du gaf ditt hycklarråd,
ett ord, som kanhända skulle
väckt hjärtan till hjältedåd!

Du klädde i svaga stunder
i skrymtarekåpa en själ
och gjorde friboren ande
till krypkonvenansens träl.

Den vårbrodd, som skulle skjutit
i höjden i sol och ljus,
den andades du på, tills slutligt
den kväfdes i natt och grus.

Den lycka, som skulle blomstrat
i modets kristallrena luft,
förkrympte och vardt till dvärgknopp
för dig och ditt snusförnuft.

Du hycklande, bleka väsen,
som tassar i skumma vrår,
jag hatar dig mer än synden,
som modigt till handling går.

Men en gång af dådfullt släkte
du fågelfri dömas skall,
och pack skall nämnas den slafhop,
som klagar ditt väldes fall.

Och då skall ej ro du finna,
men mötas med kallt förakt
och likt ett skadedjur jagas
af alla från trakt till trakt.

*

Så sjöng jag i trotsig yra
i tindrande nyårsnatt,
där fjärran från hem och vänner
på enslig kammar jag satt.

Ej sjunger jag, år som kommit,
ditt lof, förrn du lagts i graf,
men jubla jag skall, om släktet
en gnista af mod du gaf.

Och hör jag täljas om andar,
som under titaniskt trots
haft djärfhet att hägna en sanning,
som kanske af tviflet såtts,

då skall jag sjunga mitt jubel
i stjärnfager nyårskväll
och göra honnör för bragden
och ropa mitt glada: Hell!

Efter branden.

¶ Där ligger i spillror allt! —
De fräsande lågor slogo
så gäckande stolt mot himmel blå,
och eldens furier logo
ibland de gnistrande bränder,
då skarpt sina tag de togo
med sina giriga händer,
och höggo med lystna tänder
i allt hvad jag kärast höll,
tills allt hvad i prakt sig höjde
i svarta ruiner föll.
Det var, som de fångslade legat
därinne och nyss sluppit ut,
det var, som om stämmor, som tegat,
fått ord i triumfens minut.

Från kolnade bjälkar det ryker än,
och glöd under askan glimmar,
och ensam i långa timmar
jag stirrar på det, som varit,
liksom på en hänsofven vän.

Men drömmarna blott höra natten till,
och dagen skall randas en gång.
Då bort med drömmarnas spel! Jag vill
ej grubblande sitta och tiga still
och skåda på dystra ruiner.
Nej, bort med spillrorna! Under sång
skall platsen rödjas, ty grunden är stark
och hvilar på klippans fasta mark.
Friskt mod, snart solen skiner!

Än böjdes jag icke i livvets lek,
ty själen är stark såsom skogens ek,
som brottats med isande stormar.
Den veke må digna på livvets stråt
och skänka åt världen sin klagolåt,
men den starke sitt öde formar.

Min lycka är husvill, men framtidstro
kan snart bygga upp på nytt ett bo,

där lyckan och jag kunna trifvas.
Och kommer en främling vägen förbi,
då bjuda vi honom till oss, vi,
och hans trötta drag skola lifvas.

Se, natten är ändad, och solen re'n
förgyller med trolskaste rosensken
stjärnbleknad himmel i öster!
Och rundtomkring mig det jublar så gladt,
att sorgens stämma blir svag och matt
bland hoppfullt klingande röster.

Frigörelse.

“Därnere på Lombardiets stora slätt stodo i forna dagar en mängd gamla klockstaplar af trä, hvilka under sekler soltorkades af Italiens brännande somrar. Omsider brötos de dock ned och virket hamnade i hrr Amatis, Guadaninis och Straduarii verkstäder; det är spillror däraf, som i dag vibrera i Wilhelmina Nerudas och några få andra lyckligas violer. Med detta virke var ett alledeles eget förhållande: *det hade torkats under ständig vibration*, ty från morgon till afton hade klockorna ljudit i de gamla staplarna till jungfruns och helgonens ära.“

C. F. E. Björling

i *Klangfärger och språkljud*.

I.

Sista tonen nyss förklingat. Det är andaktstyst
därinne
i den strålände salongen, andaktstyst i hvarje sinne;
jordbekymmer, trälasorger sjunkit ned i dvallik ro,
och i andens tempelbyggnad himmelskt rena
tankar bo.

Snabbt som drömmens bilder flykta själens helga
sabbatsstunder,
och den högsta, tysta lyckan mätes endast af sekunder,
sedan brusar bifallssorlet, mäktigt som ett haf i storm,
emot honom som göt sällhet uti toners gudaform.

Tvifvel, som i djupet drager, tro, som högt mot
himlen siktar,
oro, ångest, fröjd och smärta, konstnärn i ackorder
biktar;
hans magi i ljufhet vänder mänskohjärtats klagoskri:
kvalen, som du dignat under, lyfta dig som symfoni.

Dock när han som heros hyllas, lätt hans instrument
man glömmes,
cremonesarn, i hvars sköte hela denna klangvärld
drömmes,
kunde den sin saga tälja, vardt kanhända konstnärn där
till ett instrument i handen på en större tonkonstnär.

II.

Den sagan är om tid som flytt för länge, längese'n,
då ännu öfver jorden låg mystikens fagra sken.
Om löftesrik förhoppning åt de ringe på vår jord,
om dolda krafters tysta verk förtälja sagans ord.

I solig söder stod en gång vid Lago Gardas strand
en lantlig kyrka utan prål i yppighetens land,
och från dess stapel, byggd af trä, en sällsam klocka
hang,
och fjärran öfver sjö och land man hörde hennes klang.

Och släkte efter släkte gick till ro i grafvens mull,
men med hvart släktled klockans ton ljud mera rik
och full,
det var som om hvar bön, som gått från fromma
läppars par,
som ton i klockren harmoni på jorden stannat kvar.

Och stapeln själf drack sol och klang i långa seklers år
och knoppen dricker ljus och luft, förrn den i blom-
ning går;
och när i blomman etervåg står upp som kraft i frö,
hvi skulle då en enda ton i stapelns virke dö?

För hvarje gång som klangen bars utöfver sjö och skog
och tills den mildt förtonande i vindens susning dog
en liten rest sig dröjde kvar, att, fastän fångslad då,
en gång ur sina bojor löst till andra slakten gå.

Den enade i rytmisk gång atomers hvirfveldans
och gaf åt skara, stum och död, sitt lif af resonans,
och så en dag af konstnärns hand sköts rigelen ifrån,
och cremonesarn gaf igen sitt sekelgamla lån.

III.

När en idé går segrande kring världen
med ljusets evigt unga, tysta makt,
säg, hvadan stammar då den kraft, som bär den
triumfstolt framåt ifrån trakt till trakt,
som trotsar bålet, bilorna och svärden,
tills lögnens fästen den i spillror lagt?
Är den en vårflod alstrad af minuten,
af nuets trånga gränser innesluten
och dömd att torka ut i sommarns dar?
Nej, genom sekler går dess friska flöde,
befruktande den nejd, som förr låg öde,
och aldrig än dess källa sinat har.
Hvar ädel själ, som trår mot högre lycka,
som känt sitt hjärta slå af helig harm
mot allt som lömskt vill kufva och förtrycka
hvad renast dväljes uti mänskobarm,
en droppe är i ljusets jättevågor,
en gnista af de rätts- och sanningslågor,
som skilja glitterguld från ren metall,
ty åt hvar flärdens afgud, hölj'd af ära,

som millioner nu sin hyllning bära,
skall en gång ljuda stolt: »I stoftet fall!»
Det ropet högre med hvart sekel skallar,
och forntids bundna klang är löst däri,
och mäktigt bjudande enhvar det kallar
till kamp mot flydda åldrars barbari.
Som hviskning ljöd det i förtryckets dagar,
då makt var rätt och våld skref egna lagar,
och anden snördes in i dogmers band,
som brännings brus det ljöd i knotets mummel,
som härskri i revoltens vilda tummel,
då folket tog sin sak i egen hand.
Skar dissonansen genom i musiken
och dränktes *frihetsklangen* uti skriken,
så låg den dock som grundackord däri;
och efter långa kamp- och såningstider
det grundackordet växer ut omsider
till segerhymnens jubelmelodi.
Ej rättens genius det går att krossa,
förgäfves staplas Pelion på Ossa
af dem som hata ljusets gudavärld;
det rifves bort en sten ur mörkrets murar,
hvarhelst en mänska, väckt af stridens lurar,
åt högsint tanke skänker glad sin gärd.
Hvar sann idé, som hemortsrätt man vägrar,
där enkelt anspråkslös den skrider fram,
som den förskjutne tyst och allvarsam,
skall såsom konung en gång styra jorden,

då kanske den, som allra störst sig tyckte
och som föraktfullt blott på axeln ryckte
åt hemlös främling, glömskans rof är vorden. —
När millioner själar en gång renats,
och åt hvar fördom blifvit tändt ett bål,
när millioner viljor sammanenats
i rytmisk gång emot gemensamt mål,
då skall han komma, konstnärn och befriarn —
själf blott ett verktyg i en högre hand —
och föra släktet mot det löftets land,
som bådats af den gudaborne siarn.
Då skall det bära frukt, det sköna arf,
som jordens ädlaste i hopp förvaltad,
som ökats med hvart svunnet tidehvarf
och som vårt lif allt renare gestaltat.
Ty hvarje dröm, som mänskohjärna drömde
om framtidslycka, djup och varm och vek,
och hvarje tanke, som en sanning gömde,
den fåvitskheten utan nåd fördömde,
som toner uti lifvets strängalek
en gång mot sena släkten skola klinga,
och därför hell åt denna världens ringa,
som kunna låga för en hög idé,
hvars segerdag de kanske ej få se!
Men när de fladdra, segrens stolta fanor,
och de ha jordats, lastens låga vanor,
och lifvet länkats in på bättre banor

och det är sol och ljus kring mänskors ätt,
då skall vid flydda tiders kamp man dröja
och för dess kämpar tacket »lefve» höja
för hvad de verkat och för hvad de gett.

Harmonia prestabilita.

I fenomenens värld, den skiftningsrika,
vi ängsligt oss för sorg och smärta värna,
och lika ängsligt efter fröjd vi fika,
och tro, fast svikna, på vår lyckostjärna.

Och dock kanhända att den sorg, vi kände,
oss gjorde rikare och födde lycka,
då stundens fröjd till sist blott gaf elände
och vardt en makt, som ville ned oss rycka.

Ur evighetens synpunkt smälter samman
hvad ondt och godt är: intet kan förfelas;
i allt en gnista finns af gudomsflamman,
i allt en ton af symfonin, som spelas.

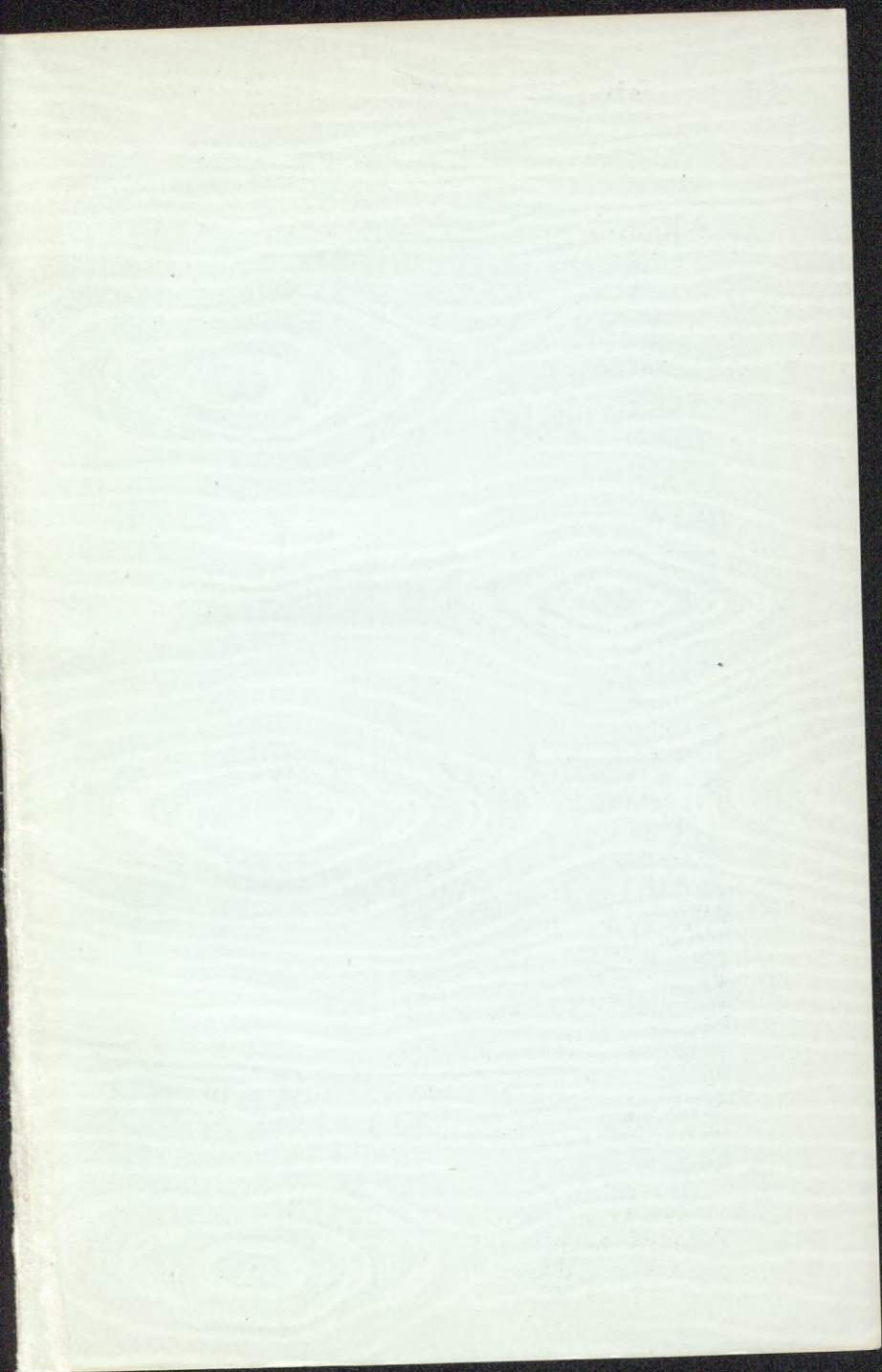
Vi skåda allt som i en krossad spegel,
där skildt och splittradt ter sig samma *Ena*
och döma så, att söndringen är regel,
fast felet är hos spegelen allena.

Men tanken, som kan samla allt till enhet
och fatta meningen, som dolts i tingen,
han adlar allt till plan, förnuft och renhet
och anar världar ofvan stjärneringen.

INNEHÅLL.

Nyårsbön	5
Prins Sorg	7
Under minnenas bann	13
Smärtans stilla haf	16
Vid gränsen	19
Babelstorn	24
Existenskamp	27
Oäkta	29
Arf	32
Under vägen	34
Den skeppsbrutnes sång	36
Dissonanser	39
Såsom ett blomster	47
Tysta krafter	51
I Ahrimans våld	54
Efterklang	63
Pingst	66
Nej!	69
Skattgräfvaren	71
O, kunde jag!	76
Kring fanorna	78
Hvar?	83
Som en strimma af solsken	85
Vid vaggan	87
Optimism	89
Daggryning	92
Sol!	94
Till fegheten	96
Efter branden	100
Frigörelse	103
Harmonia prestatibita	110

Nyare Diktsamlingar

utkomna på ALBERT BONNIERS förlag.

- Björck, Ernst, **Valda Dikter**. 4:e uppl. 3 kr.; inb. 4 kr.
Damm, Ivar, **Dikter**. 1: 50; inb. 2: 50.
Durling, Maria, **Kambyses seger**. Dikt, belönad med hedersomnämmande af Sv. Akademien. 1: 25.
Fredin, Edv., **Efterlämnade dikter**. 2: 75; inb. 4 kr.
Fröding, G., **Nya dikter**. 2:a upplagan. 3 kr.; inb. 4: 25.
— **Guitarr och Dragharmonika**. 3:e uppl. 3 kr.; inb. 4: 25.
— **Stänk och flikar**. Dikter. Tredje samlingen. 2:a uppl. 3 kr.; inb. 4: 25.
— **Nytt och gammalt**. Dikter. Fjärde samlingen. 1: 50.
— **Gralstänk**. Ett dikthäfte. 1: 50.
Hallström, Per, **Lyrisk och Fantasier**. 2: 75.
Hedberg, Fr., **Efterskörd**. Dikter. 3: 75; inb. 5 kr.
Hedberg, Tor, **Dikter**. 3 kr.; inb. 4: 25.
Heidenstam, Verner v., **Vallfart och Vandringsår**. 3 kr.; inb. 4: 50.
— **Dikter**. 4 kr.; inb. 5: 25.
Hertzberg, Rafaël, **Barndomshemmet**. 1: 50.
— **Finska toner**. 1: 50; inb. 2: 25.
Jensen, Alfred, **Nya dikter**. 2: 75.
Josephson, Ernst, **Svarta rosor**. Dikter. 1: 25.
Kléen, Emil, **Helg och sücken**. 1: 25.
Landahl, Martin, **Dikter**. 2 kr.
— **Ett vårhäfte**. Dikter. 3:e samlingen. 2: 25.
Levertin, Oscar, **Legender och Visor**. 2: 75; inb. 4 kr.
— **Nya dikter**. 3 kr.; inb. 4: 25.
Lundegård, A., **Dikter**. 2: 75; inb. 4 kr.
Lybeck, Mikael, **Dikter**. 2:a samlingen. 2 kr.; inb. 3: 25.
Mörner, Birger, **Tattar-Blod**. Ett dikthäfte. 1 kr.
Reuter, Jon., **Nya Sönger och Dikter**. 2: 75; inb. 3: 75.
Rydberg, Viktor, **Dikter**. I o. II i ett band. 2: 50; inb. 4 kr.; i guldsn. 5 kr.
— **Faust**. Sorgespel af ГОЕТТЕ. Öfvers. 2:a uppl. 4: 75; eleg. inb. 6: 75.
Strömmerstedt, Frithiof, **När knoppen vissnar**. 1 kr.
Söderberg, E. N., **Strängalek**. 1: 50.
Tavaststjerna, Karl A., **För morgonbris**. Dikter 2:a uppl. 2: 75; inb. 3: 75.
— **Nya Vers**. 3:ne dikter. 2: 50; inb. 3: 50.
Topelius, Zach., **Ljungblommor**. 3 kr. — **Nya Blad**. 3 kr. — **Ljung**. 3 kr. Hvarje del inb. å 4 kr.